

Бінус А. К.
студентка ІПКОІОУ, 1 курс, 2 гр.,
науковий керівник – кандидат
мистецтвознавства **Уманець О. В.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
доцент кафедри культурології

СВІТОГЛЯДНІ ПОШУКИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЖИВОПИСУ

Сучасна соціокультурна ситуація сповнена численних викликів, які спрямовують світоглядні пошуки українських митців і віддзеркалюють як неоднозначність їх спрямувань, так і суб'єктивність творчого осягнення світу.

Віктор Сидоренко – один із найвідоміших у світі представників українського живопису, дійсний член і віце-президент Національної академії мистецтв України, Народний художник України, кандидат мистецтвознавства, засновник Інституту проблем сучасного мистецтва при Національній академії мистецтв України (2001 р.). Герої митця – люди, що перебувають у вічних пошуках, у процесі самоідентифікації, осмислення свого місця в соціумі та історії, перевірки справжності. Провідний образ митця – символічна «людина в кальсонах»: напіводягнена людина маси, метафоричний представник соціуму, вперше репрезентований в 1996 р. у проекті «Амнезія» й актуальний до сьогодні.

Одна з головних ідей у творчості В. Сидоренка – відновлення минулого в пам'яті нації, формування на її основі власного світогляду. Кожен із проектів митця – своєрідна біографія на основі конкретних переживань дитинства, отрочства, юності. Болюча тема глобального явища ідеологічної не-свободи – тоталітаризму, духовного підкорення людини порушена у проекті «Ритуальні танці» (1997 р.), тема самоідентифікації сучасної людини, яка

одночасно перебуває у різних культурних контекстах – у проєкті «Деперсоналізація» (2017 р.). Світоглядна основа проєкту «Атональна реальність» (2018 р.) – образ людини сучасного суспільства споживання – із залишками минулого в планах на майбутнє, яка перебуває у пошуках основ буття [4].

Відбиття краси світу – мета культурно-мистецької групи «Буриме», в яку на засадах *Libertas poetika* (вільної поетики) об'єдналися відомі митці Харкова – О. Шеховцов, О. Лисенко, О. Лазаренко, В. Грицаненко [3]. Новаційною є технологія та стилістика групи – кожен із фрагментів спільного полотна створений у самобутній, індивідуальній манері митців. Відкриттям для українського глядача стали такі проєкти «Буриме» як «Цивілізації любові», «Українські твердині», «Блаженні ті очі, що бачать...».

Питання, які не передбачають однозначної відповіді, ставить перед глядачами Олексій Анд. Його творчий стиль – «асоціативний символізм» – поєднує різні символи, техніки, матеріали, об'ємні елементи, що має метою передусім спонукати глядача до власних асоціацій, а не пасивного споглядання запропонованих сучасним мистецтвом шаблонів і стереотипів [5]. Так, полотно О. Анда «Яблуко спокуси. Стів Джобс» – мультипиксельний портрет засновника Apple із вмонтованою електронною платою та інсталяцією-яблуком як символом вічних спокус. Образ генія кардіохірургії М. Амосова в картині «Траєкторія долі» проривається до глядача крізь смертоносний дощ скальпелів, підвішених до полотна – символів уразливості, непередбачуваності життя сучасної людини. Символом перервності життя, невідворотності його «останнього кадру» слугує обірвана кінострічка в полотні «Останній кадр. Сергій Параджанов».

Новітні техніки живопису є основою творчості Євгена Лещенка. Для досягнення максимальної насиченості кольорів, їх «світіння», він бере за основу акрилові фарби, на які накладаються олійні. В полотнах надзвичайного масштабу митець «прописує» всі деталі другого плану, відбиваючи таким чином намагання досягнути світ у всій його повноті, уникнути фрагментарності світоглядних основ сучасної людини та відновити значущість емоційності, безпосередності та водночас усталеності, рівноваги, що є основами його стилю «paradise art» [1].

Література

1. Галерея «Арт» представляє виставку Євгена Лещенка «Чотири часи світу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gorod.dp.ua/news/54158>
2. Культура України: тезаурус і персоналії / Л. В. Анучина, О. А. Стасевська, О. В. Уманець та ін. ; за ред. Л. В. Анучиної, О. А. Стасевської, О. В. Уманець ; наук. ред. В. О. Лозової. – Х. : Право, 2014. – 276 с.

3. Культурно-мистецька формація «Буриме» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/auction/about.html>
4. Смирна Л. Віктор Сидоренко: мистецтво ілюзій і трансформацій / Л. Смирна // Мистецтвознавство України: зб. наук. праць / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. – Київ, 2013. – Вип. 13. – С. 33–41.
5. Траєкторія долі Олексія Анда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://museum.net.ua/news/trayektoriya-doli-oleksiya-anda/>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ

Тези доповідей учасників
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 16 квітня 2019 р.)

Харків
«Право»
2019

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой,
О. А. Стасевська, О. В. Уманець*

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 квіт. 2019 р.) / [редкол.: А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. А. Стасевська, О. В. Уманець]. – Харків : Право, 2019. – 282 с.

ISBN 978-966-937-660-2

Збірка містить тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу», в яких висвітлені актуальні питання духовного життя сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-660-2

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019
© Оформлення. Видавництво «Право», 2019